

GÖTEBORGS
REGIONEN

Utvecklingen av Utbildningsgruppens verksamhet

Mandatperioden
2019–2022

Innehåll

Inledning.....	3
Om Utbildningsgruppen	4
Utbildningsgruppens fokusområden under perioden	5
Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv.....	6
Fullföljda studier för alla elever	13
Förskolans och skolans digitalisering.....	16
Områden som GR omfamnar utöver fokusområdena	18

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Göteborgsregionen 2022
Utbildning
Box 5073, 402 22 Göteborg
gr@goteborgsregionen.se
Text: Ann-Sofie Gillner, Theresa Björnström
Layout: Göteborgsregionen
Tryck: Ale Tryckteam

Inledning

En stor del av Utbildningsgruppens mandatperiod 2019–2022 har präglats av olika skeenden i vår omvärld såsom pandemin och ett oroligt läge i Europa. Detta har påverkat de organisationer som Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) samverkar med och därmed har GR i ännu högre utsträckning fått vara lyhörd och anpassningsbar avseende verksamheten och de insatser som erbjuds och genomförs.

I tider som präglas av ett högt förändringstryck växer behovet av samverkan kring gemensamma frågor och utmaningar. Kravet på att lyfta såväl regionala som nationella och internationella perspektiv i ljuset av lokala behov blir än mer relevant. Mot bakgrund av detta har Utbildningsgruppen och GR tagit sig an arbetet utifrån dels särskilt utpekade fokusområden, dels löpande ordinarie verksamhet med sikte på att skapa värde för medlemskommuner och andra samverkanspartners och bidra till deras arbete inom olika frågor.

Denna skrivelse syftar till att ge en överblick över Utbildningsgruppens verksamhet under mandatperioden. Dokumentet ger en sammanfattande bild över olika insatser och åtgärder som medlemskommunerna tillsammans med GR har genomfört under perioden, med avstamp i de fokusområden som Utbildningsgruppen hanterat. Därutöver beskrivs även andra insatser som genomförts inom verksamheten. Förhoppningen är att skrivelsen, förutom att ge nuvarande Utbildningsgrupp en sammanfattande bild av det som genomförts, även ger kommande Utbildningsgrupp en överskådlig beskrivning av verksamhet och uppdrag som avstamp inför kommande mandatperiod.

Göteborg den 1 december 2022

Helene Odenjung
Ordförande Utbildningsgruppen
Göteborgsregionens kommunalförbund

Renée Bengtsson
Vice ordförande Utbildningsgruppen
Göteborgsregionens kommunalförbund

Fredrik Zeybrandt
Utbildningschef
Göteborgsregionens kommunalförbund

Om Utbildningsgruppen

Utbildningsgruppen består av 16 ordinarie ledamöter samt två adjungerade och gruppen träffas vid cirka nio sammanträden per år. Utbildningsgruppens sammanträden präglas alltid av ett regionalt perspektiv på de ärenden som aktualiseras och dessa sammanträden är viktiga besluts- och förankringsforum.

Vid sammanträden fattar Utbildningsgruppen bland annat beslut om preliminär- och slutantagning till gymnasieskolan för regionens blivande gymnasieelever samt gymnasieantagningens tidplan, remissvar på statliga betänkanden (SOU), samverkansavtal respektive interkommunal ersättning för samtliga skolformer för vidare hantering i Förbundsstyrelsen och medlemskommunerna, regional garanti för vissa regionalt strategiska utbildningars genomförande och förslag till lovtider för kommande läsår. Förutom de beslut som Utbildningsgruppen fattar presenteras och diskuteras även olika delar av GR:s verksamhet inom utbildningsområdet, alltid ur ett regionalt perspektiv.

Utbildningsgruppen har, sedan GR bildades 1995, verkat för ett fördjupat samarbete på skol- och utbildningsområdet medlemskommunerna emellan. Det tydligaste exemplet är att det i Göteborgsregionens förbundsordning tydliggörs att Utbildningsgruppen, som antagningsnämnd, svarar för antagningen till de kommunala och fristående gymnasieskolorna enligt skollagen och gymnasieförordningen. Detta innebär att medlemskommunerna har gett Utbildningsgruppen i uppdrag att årligen ta beslut om att anta regionens elever till gymnasieskolan. Kommunernas samverkan genom GR gällande gymnasieantagningen har ett elevnära perspektiv genom att arbetet utgår från eleverna och deras möjlighet att fritt kunna välja gymnasieutbildning i delregionen.

På uppdrag av Utbildningsgruppen och

medlemskommunerna arbetar avdelning Utbildning med samverkansinsatser som riktar sig till alla medborgare i regionen, från barn och unga till tjänstemän och politiker. Verksamhetens spännvidd sträcker sig från skolutveckling, läromedel och att motverka studieavbrott till ledarutveckling, vuxenutbildning, gymnasiesamverkan och samverkan mellan skola och arbetsliv.

Förutom antagningen till gymnasieskolan har Utbildningsgruppen sedan start verkat för utveckling inom hela utbildningskedjan, från förskola till vuxenutbildning. Under år 2001, enades Utbildningsgruppen om regionalpolitiska mål för verksamheten. Dessa har lagt en grund för hur Göteborgsregionens arbete med skola- utbildnings- och kompetensförsörjningsfrågor har utvecklats genom åren. Utgångspunkterna har varit att arbetet på det livslånga lärandets område inrymmer två utmaningar; dels att utveckla lärmiljöer och pedagogisk kompetens hos de utbildningsverksamma i medlemskommunerna, dels att skapa ett så öppet utbildningslandskap som möjligt. Det öppna utbildningslandskapet möjliggörs av de samverkansavtal och överenskommelser som Utbildningsgruppen och medlemskommunerna ställt sig bakom. Det innebär bland annat att alla barn och elever kan söka förskola, pedagogisk omsorg och skola i vilken kommun som helst inom regionen och alla unga som bor här har möjlighet att studera på valfri gymnasieskola och gymnasiesärskola i hela regionen.

De senaste åren har Utbildningsgruppen ställt sig bakom vilka fokusområden som verksamheten ska lägga särskild vikt vid under kommande år. Dessa följs upp i samband med delårs- och årsredovisning och syftar till att vara ett riktmärke för vad verksamheten ska fokusera på.

Ledamöter som ingått i Utbildningsgruppen under mandatperioden

Helene Odenjung (L), Göteborg, Ordförande
Renée Bengtsson (S), Lerum, Vice ordförande
Johnny Sundling (S), Ale
Anna Hansson (MP), Alingsås
Jessica Blixt (D), Göteborg
Jenny Broman (V), Göteborg
Alfred Johansson (S), Göteborg
Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Göteborg
Anders Svensson (M), Göteborg (adjungerad)
Pär Gustafsson (L), Göteborg (adjungerad)
Maria Kornevik-Jakobsson (C), Härryda

Tommy Bech (SD), Kungsbacka
Assar Wixe (S), Kungälv
William Hult (S), Kungälv
Zara Blidevik (M), Lilla Edet
Hans Wessberg (SD), Mölndal
Angela Fasth (M), Partille
Emma Ramhult, (V), Stenungsund
Annika Åberg Darell (V), Stenungsund (adjungerad)
Anders G Högmark (M), Tjörn
Martina Kjellqvist (KD), Öckerö
Eva Wallin (KD), Öckerö

Utbildningsgruppens fokusområden under perioden

Inför varje verksamhetsår fattar Förbundsfullmäktige beslut om plan och detaljbudget där det framgår vilka delar av GR:s verksamhet som särskilt ska följas upp under året. Förbundsfullmäktiges beslut om plan och detaljbudget utgår bland annat från Utbildningsgruppens förslag till fokusområden. Fokusområdena är kopplade till de utmaningar som beskrivs i GR:s strategiska inriktning. I följande avsnitt beskrivs de fokusområden som fokuserats särskilt under perioden samt delar av det som GR genomfört i samverkan med medlemskommunerna inom respektive fokusområde.

Fokusområde: Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv

I stort sett samtliga branscher upplever ett stort förändringstryck till följd av förändringar i omvärlden. Detta förändringstryck har förstärkts av covid-19-pandemin. En effekt av detta är att såväl näringsliv som offentlig sektor har ett växande kompetensförsörjningsbehov kopplat till rekrytering, omställning och kompetensutveckling.

I kommunerna är det avgörande att ha medarbetare med rätt kompetens för att kunna erbjuda välfärdstjänster i tillräcklig utsträckning och med en god kvalitet. Inom näringslivet finns det redan idag ett stort och växande kompetensbehov inom branscher såsom handel, besöksnäring, transport, bygg, installation, fordon och teknik. Kompetensförsörjning handlar om att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens med tillgången på personer som har rätt erfarenhet och

”Det finns många utmaningar inom kompetensförsörjningsområdet, inte minst på grund av den strukturomvandling som regionens arbetsmarknad befinner sig i, där arbetsuppgifter förändras och nya kompetenser efterfrågas.”

utbildning. Det finns många utmaningar inom kompetensförsörjningsområdet, inte minst på grund av den strukturomvandling som regionens arbetsmarknad befinner sig i, där arbetsuppgifter förändras och nya kompetenser efterfrågas. Därför har Utbildningsgruppen ställt sig bakom fokusområdet Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv.

Sammanfattningsvis är GR:s uppdrag i huvudsak inriktat på att utgöra en samordnande kraft för olika insatser inom kompetensförsörjning i regionen. Parallellt med den riktning som ges genom den strategiska inriktningen och dess årliga plan arbetar Göteborgsregionen utifrån samverkansavtal och överenskommelser på bland annat gymnasieskolans och vuxenutbildningens

område och genom ett stort antal nätverk med kommunernas representanter vilka säkerställer lokal förankring. I sitt samordnande uppdrag har Göteborgsregionen förutsättningar att vara en mötesplats för gemensamma satsningar och en utvecklingsarena för att testa och utveckla metoder.

Vidare har GR ett operativt uppdrag att samordna kompetensförsörjningsfrågan kopplat till utbildningslandskapet. Mer konkret tar sig detta uttryck genom att GR driver kompetensförsörjningsfrågan i operativa insatser i samverkan med kommunerna kopplat till gymnasieskola, yrkesvux och yrkeshögskola samt inom arbetsmarknadsområdet. Resultatet av detta är en bred regional samverkan för kompetensförsörjning inom gymnasieskolan, tillväxtskapande utbildningar för vuxna och åtgärder för personer utanför arbetsmarknaden. Parallellt med detta stöttar GR näringslivets och offentliga sektorns kompetensförsörjning genom exempelvis Gymnasiedagarna och Future skills.

Under perioden 2019–2022 har kompetensförsörjning och frågan om matchning av kompetens ytterligare förstärkts och fördjupats som ett område där GR har stöttat såväl offentlig sektor som näringsliv. Sedan 2019 har GR växlat upp arbetet med strategisk kompetensförsörjning genom att bland annat skapa och etablera fler arenor och samverkansplattformar och arbetet med de samverkansplattformar som var etablerade före 2019 har fördjupats.

Branschråd inom offentlig sektor

Arbetet med kompetensförsörjning inom offentlig sektor har i hög grad fokuserats på förskola och grundskola genom de branschråd som skapats och etablerats under perioden. Branschrådets arbete har inriktats mot att stärka kommunernas

arbete med kompetensförsörjning utifrån de förutsättningar som råder på utbildningsområdet. Detta har gett ramarna för arbetet men har även gett möjligheter att utveckla och driva satsningar i delvis nya former i syfte att verka för en förstärkt kompetensförsörjning inom förskola och grundskola. Branschråden är forum för samverkan vilket bland annat uttrycks genom att de inte har något formellt mandat att fatta bindande beslut för kommunerna. Branschrådets underlag utgör i stället rekommendationer till kommunerna som de sedan hanterar utifrån lokala behov och förutsättningar.

Branschrådets sammansättning följde ursprungligen en tanke om att representanter från de av kommunernas verksamheter som är involverade i arbetet med kompetensförsörjning ska ingå. Det innebär att branschråden har bestått av företrädare för olika kommuner i Göteborgsregionen som representerar hela styrkedjan, från HR-chefer till förvaltningschefer och verksamhetschefer. Under 2022 gjordes en utvärdering av Branschråd förskolas arbete och struktur där framgångsfaktorer och utvecklingsmöjligheter lyftes upp. Utvärderingen resulterade i att arbetet lyfts ytterligare till en övergripande, strategisk och långsiktig nivå samt att samtliga kommuner erbjuds plats i branschrådet. Syftet är att ytterligare förstärka förankringen och kunskapen kring det regionala kompetensförsörjningsarbetet för förskolan i hela regionen. Strukturen för Branschråd grundskola är tillsvi-dare densamma.

De uppdrag som branschråden, tillsammans med medlemskommunerna, har fokuserat på under perioden beskrivs under följande avsnitt.

Branschråd förskola

Branschrådet startade, som första forum för kompetensförsörjning inom offentlig sektor, upp sin verksamhet under våren 2018. En av de första insatserna som genomfördes av branschrådet var en kartläggning av utbildningsbakgrunden bland barnskötare i medlemskommunerna. Kartläggningen visade att 25 procent, cirka 1 000 av 4 000, av de som var anställda som barnskötare saknade utbildning för arbete med barn.

Under hösten 2019 och våren 2020 gjordes en behovsanalys av förskolans kompetensförsörjning utifrån frågeställningarna:

- Vilka kompetenser finns det behov av i förskolorna i Göteborgsregionen som inte täcks i verksamheterna idag?

- Vilka tänkbare målgrupper skulle kunna täcka dessa behov?
- Vilka av dessa kompetenser skulle kunna erhållas via YH-utbildningar och vilka av dem är lämpade för andra utbildningsformer?

Behovsanalysen fokuserade på att ta fram en bild av vilka nya kompetenser som behövs i förskolan idag i ett bredare perspektiv än enbart exempelvis utbildning till förskollärare eller barnskötare. Fokus var att i stället undersöka vilka kunskaper som behövs i verksamheterna såsom kunskap om neuropsykiatriska funktionshinder, digitalisering och språkutvecklande arbetssätt.

En ny befattning inom förskolan

Utifrån resultatet av kartläggningen fokuserades delar av branschrådets inledande uppdrag på att stötta kommunerna i införandet av en ny befattning: Förskoleassistent. De som anställs som förskoleassistenter behöver inte ha en barnskötare- eller förskolläraryt utbildning eller annan pedagogisk högskoleutbildning. Dock behöver de ha 500 poäng i det gemensamma kurspaketet för förskoleassistenter på komvux som tagits fram i regionen, för att erhålla en tillsvidareanställning, om de inte redan har det. Förskoleassistenten är en del av förskolornas arbetslag och är framför allt inriktad på att assistera arbetet utifrån förskolans läroplan. Fokus ligger främst på det praktiska omsorgsarbetet men arbetsfördelning och arbetsuppgifter kan variera, beroende på behov och sammansättning i arbetslaget.

Under perioden har flertalet kommuner inom Göteborgsregionen infört befattningen utifrån lokala behov och förutsättningar såväl tidsmässigt som organisatoriskt. Branschrådets uppdrag har handlat om att, på uppdrag av Utbildningschefsnätverket, driva frågan, hålla i erfarenhetsutbytet och bygga förutsättningar som underlättat för de kommuner som så önskat att införa befattningen i sina förskolor.

Kompetensförstärkning förskola

Som ytterligare ett resultat av den kartläggning som branschrådet har genomfört pågår ESF-projektet Kompetensförstärkning förskola. Projektet syftar till att validera och utbilda en stor andel av den förskolepersonal som idag saknar utbildning för arbete med barn. Målet är att deltagarna ska vara utbildade till barnskötare eller till den nya befattningen förskoleassistent vid projektets slut. I projektet har ett, sedan tidigare överenskommet, regionalt kurspaket till barnskötare respektive förskoleassistent, använts. Även det är ett resultat av branschrådets arbete, i samverkan med Vuxenutbildningsnätverket.

För möjligheten till en effektiv utbildning som går ihop med verksamheterna har projektet tagit fram ett nytt utbildningskoncept som ska möjliggöra att personal studerar och arbetar samtidigt samt att deltagarna kan utföra en del utbildningsmoment på förskolan de arbetar på. Dessutom har man inom projektet tagit fram en helt ny valideringsmodell för barnskötare. Över 100 barnskötare har utbildats till valideringshandledare inom ramen för projektet och har på det sättet kunnat vara del av valideringen av sina kollegor. Utöver det har yrkeslärare och studie- och yrkesvägledare tagit del av en annan utbildning från Validering Väst inom valideringsmodellen vilken de använder i sitt kartläggnings- och bedömningsarbete. Förhoppningen är att många fler ska kunna valideras och utbildas även framöver genom de strukturer som projektet har byggt för att förenkla utbildning av befintlig personal.

Ledarskap för förskollärare

Ett resultat av den behovsanalys som genomfördes tidigt i branschrådets arbete var ledarskapsutbildningen Ledarskap för förskollärare. Utbildningen är en yrkeshögskoleutbildning som utarbetades och anordnades av Campus Möln-dal. Utbildningen fokuserade på förskolornas undervisningsuppdrag, förskollärarnas uppdrag att leda denna undervisning och att leda andra vuxna på förskolan när det gäller det pedagogiska arbetet. Utbildningen genomfördes som en distansutbildning under hösten 2020 och målgrupp var yrkesverksamma förskollärare i kommunerna. Totalt genomgick 37 deltagare från sju kommuner utbildningen.

Ökat söktryck till Förskolläraryrket för yrkesverksamma

Branschrådets samarbete med Göteborgs universitet har bland annat lett till ett långsiktigt samarbete mellan branschrådet och universitetet kring att skapa mer flexibla utbildningar för bland annat förskolans personal. En effekt har även varit att utökad information har delgivits kommunerna om universitetsutbildningen Förskolläraryrket för yrkesverksamma.

Under 2021 ökade söktrycket till denna utbildning stort. Flera förändringar gjordes för programmet vilket antagligen är en bidragande orsak till det ökande antalet sökande; möjlighet att läsa programmet helt på distans, flexibel studietakt på 50 eller 100 procent, förändrade behörighetskrav och att många examinationsuppgifter kan utföras på den egna arbetsplatsen. Inför hösten 2021 sökte 652 personer programmet, varav 379 i första hand, vilket är en stor ökning då 173 personer sökte motsvarande period året före.

Branschråd grundskola

Kompetensförsörjningen avseende skolans personal har varit ett fokusområde bland Göteborgsregionens 13 medlemskommuner under en längre tid. Mot denna bakgrund startade branschrådet upp våren 2019 och har i uppdrag att bland annat verka för att fler lärare examineras så att antalet legitimerade lärare i skolan ökar. Det handlar om att samverka med akademien för att skapa fler alternativa utbildningsvägar till lärarexamen, att få fler lärare att stanna i yrket samt att arbeta med tjänster som kan komplettera lärarnas arbete i syfte att öka elevernas måluppfyllelse.

Befattningspalett för fritidshem

Branschrådet har, med hjälp av Göteborgsregionens kommuner, genomfört en kartläggning av medlemskommunernas befattningar inom fritidshemmen samt fritidshemspersonalens utbildningsbakgrund.

Kartläggningen visade att det under höstterminen 2021 fanns totalt 2 528 tillsvidareanställda medarbetare med huvudsaklig sysselsättning (minst 50 procent av sin arbetstid) på fritidshem i GR. Av dessa var cirka 33 procent lärare med behörighet att undervisa i fritidshem, 12 procent legitimerade lärare med annan inriktning och 55 procent saknade pedagogisk utbildning.

Kartläggningen resulterade i utarbetande av en gemensam befattningspalett för regionens

Branschråd grundskola startade upp våren 2019 och verkar bland annat för att fler lärare examineras så att antalet legitimerade lärare i skolan ökar.

fritidshem, vilket skapar förutsättningar för en regiongemensam arbetsmarknad och för det vidare arbetet med utbildningsvägar för olika kategorier av personal.

Kompletterande tjänster inom grundskolan

Branschrådet och en införandegrupp har arbetat med kompletterande tjänster i grundskolan. Införandegruppen bestod av kommuner som har eller vill testa två nya kompletterande tjänster i grundskolan. De två kompletterande tjänsterna är elevkoordinator och skolpedagog. Utöver att de två befattningarna definieras gemensamt vad gäller ansvarsområden och önskvärda kvalifikationer till tjänsterna har ett metodmaterial tagits fram kring hur kommunerna kan arbeta med kompletterande tjänster.

Branschrådet har även påbörjat ett arbete kring elevassistenter som är en mycket stor personalgrupp inom skolan men som man idag vet relativt lite om vad gäller exempelvis utbildningsbakgrund och uppdrag.

Kapacitet inom anpassad grundskola (tidigare grundsärskola)

Branschrådet har gjort en övergripande kartläggning över kapacitet inom anpassad grundskola vilken kan ligga till grund för fortsatt arbete kring skolformen. Kartläggningen visar bland annat att kompetensförsörjning är en angelägen fråga även inom anpassad grundskola.

Både Branschråd förskola och grundskola har en kontinuerlig dialog med universitet, folkhögskolor och yrkeshögskolor i syfte att se hur man tillsammans kan skapa nya och mer flexibla utbildningsvägar inom skola och förskola. Båda branschråden har stöttat upp i införandet av ett nytt branschråd med fokus på kompetensförsörjning inom kommunernas äldreomsorgsverksamhet.

Kompetensförsörjning inom regionens näringsliv

En del av GR:s arbete inom kompetensförsörjning riktas till att stötta regionens näringslivs arbete kring kompetensbehov och kompetensmatchning. Detta arbete är nära kopplat till

kommunernas uppdrag som utbildningsanordnare inom gymnasieskola och vuxenutbildning. Genom sin samordnande roll bidrar GR därmed till kompetensförsörjningsarbetet även kopplat till kommunernas ansvar.

”Kompetensråden skapar plattformar mellan skola och näringsliv och matchar utbildningsutbudet med kompetensbehovet”

Arbetet med kompetensförsörjningsområdet har utformats inom en infrastruktur med följande huvudsakliga samverkansplattformar; Göteborgsregionens kompetensråd, Göteborgsregionens kompetensnav och branschspecifika kompetensråd. Dessa forum bidrar till att förbättra matchningen mellan utbildningsinnehåll och branschernas kompetensbehov, att skapa fler yrkesvuxutbildningar och yrkeshögskoleutbildningar, att ge inspel till gymnasieskolans utbudsplanering och att bygga en strategisk samordning genom regional processledning och omvärldsbevakning. Göteborgsregionens kompetensråd och flertalet av de branschspecifika kompetensråden skapades innan 2019 men har fördjupat sin verksamhet under perioden 2019–2022 medan Kompetensnavet har tillkommit som en kompetensförsörjningsarena under perioden. GR:s uppdrag inom kompetensförsörjningsområdet formas i stor utsträckning genom det som sker i denna infrastruktur samt i den samordnande roll som GR har kring de regionala yrkesvuxutbildningar som erbjuds av medlemskommunerna.

Regionala yrkesvuxutbildningar

I samverkan med medlemskommunerna stöttar GR arbetet med regionala yrkesvuxutbildningar. Utbudet av utbildningar tas fram i nära samverkan med arbetslivet. Det gör att de motsvarar arbetsmarknadens behov och ökar människors möjligheter att få ett arbete. GR har en etablerad samverkan med arbetsgivare i regionen för att utveckla utbildningar som svarar mot förändrade behov på arbetsmarknaden. Här spelar de bransch- och kompetensråd som GR driver en central roll. GR arbetar också för att utveckla utbildningar för människor med olika förutsättningar. Ett exempel är yrkesutbildningar med språkstöd, där målet är att förkorta tiden för nyanlända att komma ut på arbetsmarknaden.

Under perioden har antalet yrkesvuxutbildningar som medlemskommunerna tillsammans tar fram och vidareutvecklar genom GR-samarbetet utökats. Utbildningar som erbjudits är exempelvis plattsättare, målare, anläggningsarbetare, barnskötare, undersköterska, bussförare, murare, installationselektriker och webbutvecklare. Yrkesutbildningar med språkstöd som erbjudits är exempelvis storkökskock och barnskötare. Vidare har påbyggnads-/omställningsutbildningar för att fånga upp nya målgrupper, exempelvis arbetslösa, erbjudits. Här kan nämnas områden som e-handel, datorstyrd CNC (Computer Numerical Control), python (program-/skriptspråk) och elbilstekniker. Även inom lärlingsvux har flera nya utbildningar tagits fram såsom solcellsmontör, butiksbiträde och möbelsnickare och nya lärlingsutbildningar med språkstöd har erbjudits såsom lager och logistik, cykelmekaniker och receptionist.

I sammanhanget kan nämnas att 2021 var ett

Utbildningar och utbildningsplatser inom yrkesvux under mandatperioden

Inom yrkesvux har cirka 700 utbildningar erbjudits, omfattande nästan 10 000 utbildningsplatser under åren 2019–2022.

Totala antal erbjudna utbildningar	710 st
Totala antal erbjudna platser	9 932 st

rekordår för yrkesutbildningar för vuxna i Göteborgsregionen. Inget tidigare år har så många vuxna studerat inom de regionala yrkesutbildningar som arrangerades inom ramen för vuxenutbildningssamverkan i regionen. För 2022 har Göteborgsregionens vuxenutbildningssamverkan beviljats 387 miljoner kronor i statsbidrag för regionalt yrkesvux. Detta möjliggör för fler vuxna att under året gå en yrkesutbildning inom vuxenutbildning i Göteborgsregionens tretton kommuner.

Göteborgsregionens Kompetensråd

Göteborgsregionens kompetensråd verkar på en övergripande nivå och i samverkan med de branschspecifika kompetensråd som etablerats. Kompetensrådet består av 14 strategiska aktörer inom kompetensförsörjning. Rådet verkar för en samverkan kring utmaningar för området kompetensförsörjning på kort och lång sikt – för olika branscher och oavsett konjunkturläge. Samarbetet i det övergripande kompetensrådet ger exempelvis möjlighet att hitta gemensamma samverkansmodeller, skapa affärsmodeller med flera aktörer och fatta beslut i strategiska frågor som påverkar tillväxten i Göteborgsregionen. En gemensam avsiktsförklaring har tagits fram för arbetet inom kompetensrådet vilken utgör grunden för samverkansarbetet.

Göteborgsregionens kompetensråd ska verka för en effektiv samverkan mellan utbildningsanordnare och näringsliv och stimulera att insatser i hela utbildningskedjan i regionen matchas efter de behov som finns. För att ge en bild av Kompetensrådets arbete så kan nämnas att arbetet under den senaste perioden har fördjupats med fokus på arbetet med Kompetensnavet, branschområdet teknik/industri samt den kommande batterifabriken. Tidigare har fokus riktats mot andra frågor och/eller branscher, hela tiden i ett övergripande regionalt perspektiv.

Branschspecifika kompetensråd

De branschspecifika kompetensråden har fokus på samverkan i syfte att stärka branschernas kompetensförsörjning genom att bygga samverkansformer mellan olika specifika branscher och utbildningsanordnare. I Göteborgsregionen finns två college, Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege, och sex branschspecifika kompetensråd för handel, besöksnäring, transport, installation, fastighet och bygg.

Arbetet inom de branschspecifika kompetensråden har fördjupats under perioden genom att de på ett ännu tydligare sätt ger input kring

utbudsplanering och utbildningsinnehåll så att utbildningsutbudet speglar branschernas kompetensbehov. Rent konkret sker detta exempelvis genom att ge input till rapporten om gymnasialt utbud som är ett stöd för regionens skolhuvudmän att planera och dimensionera gymnasial utbildning inom gymnasieskola och vuxenutbildning. I rapporten sammanfattar de branschvisa kompetensråden sitt kompetensbehov.

Detta arbete har bland annat bidragit till att de yrkesutbildningar som erbjuds i regionen är bättre matchade mot arbetsmarknadens behov. Detta visas exempelvis i att fler personer får arbete i de branscher som yrkesutbildningarna omfattar. Kompetensråden är involverade i dialogen kring etablering av fler inriktningar av yrkesvuxutbildningar och kvalitetssäkring av yrkesutbildningar på gymnasiet. De har stöttat i att förstärka yrkeslärares roll och apl (arbetsplatsförlagt lärande) bland annat genom kompetensutvecklingsinsatser och dialog kring handledarutbildningen. Vidare är kompetensråden involverade i etableringen av YH-utbildningar och i arbetet med att öka attraktionskraften kring yrken inom olika branscher. Under perioden har kompetensråden även genomfört specifika insatser bland annat kring återcertifiering av Teknikcollege samt Vård- och omsorgscollege, att skapa en "roadmap" eller färdplan, för västsvensk industri 2030 samt uppstart av process med VGR gällande ansökan om regional kompetensförsörjningsanalys inom installationsbranschen. Utbildningsgruppen har ställt sig bakom ansökan om återcertifiering för att eleverna även fortsättningsvis ska kunna söka utbildningar som kvalitetssäkrats genom collegearbetet.

Göteborgsregionens Kompetensnav

Göteborgsregionens kompetensnav startades den 1 augusti 2020 i syfte att bidra till att möta de kompetensutmaningar som olika branscher står inför. Fokus är att långsiktigt identifiera, samordna, utveckla och matcha praktiska insatser för näringslivets och individers omställningsbehov. Genom att samla satsningar för kompetensutveckling i Göteborgsregionen ska fler få möjlighet att stärka positionen inom nuvarande bransch eller stå bättre rustade för anställning inom en annan. Sammanfattningsvis arbetar Kompetensnavet med vidareutbildning av medarbetare, stöd i att se över företags kompetensförsörjning och att möjliggöra samverkan mellan organisationer som verkar på kompetensförsörjningsområdet: offentliga aktörer, företag och utbildningsanordnare.

Kompetensnavets arbete har framför allt varit inriktat på omställning av kompetens inom bland annat fordonsindustrin, besöksnäringen och handeln samt på genomförande av kompetensutvecklingsprojekt såsom Kompetens+ och Framrutan. Under perioden har Kompetensnavet även, i samarbete med forskningsinstitutet Rise, utvecklat kompetensmatchning.se där företag och utbildningsanordnare möts och där företagen ges möjlighet att söka relevanta utbildningar och kurser och även få dem skraddarsydd utifrån sitt kompetensförsörjningsbehov.

”Kompetensnavet förväntas etablera sig som en nationellt ledande modell för kompetensomställning framöver.”

Strategiska resultat som arbetet inom Göteborgsregionens kompetensnav har lett till är

- Cirka 2 000 yrkesverksamma vid 450 företag inom fem olika branscher har fått kompetensutveckling/omställningsutveckling.
- Branscher har haft möjlighet att påverka det befintliga utbildningsutbudet inom gymnasieskola och regional yrkesvuxutbildning.
- Etablering av Sveriges första certifierade batteriutbildning i europeisk standard i samverkan med Göteborgs Tekniska College (GTC) och Innoenergy.
- Genom ett upphandlat ramverk för utbildning inom högskola och universitet har matchningen mellan utbildningssystem och arbetsmarknadens behov stärkts.
- Olika ledarskapsutbildningar har etablerats i syfte att kvalitetssäkra näringslivets kompetensförsörjningsarbete.
- Sammanställning av branschspecifika behovsbilder som ska kunna användas inom flera områden.

De resultat som har uppnåtts genom Kompetensnavets arbete har i sin tur resulterat i ett ökat engagemang hos samverkansaktörerna. Resultat och genomförda insatser kommer bli en del av de

redan etablerade branschspecifika kompetensrådets arbete framöver.

En strategisk framgångsfaktor för Kompetensnavets arbete har bland annat varit dess koppling till kommunernas samarbete inom yrkesvux.

Kompetensnavet drivs i projektförhållande och fasas ut under 2022 men förväntas framöver etablera sig som en nationellt ledande modell för kompetensomställning.

Gymnasiedagarna och Future skills

I syfte att bidra till välgrundade studie- och yrkesval för regionens grundskoleelever arrangerar GR sedan lång tid tillbaka den årliga mötesplatsen Gymnasiedagarna & Future Skills tillsammans med samarbetspartners och utställare.

Under perioden har Gymnasiedagarna och Future skills skiftat karaktär från att ha genomförts som en fysisk mässa på plats på Svenska mässan till att genomföras som en digital mässa. År 2022 har eleverna återigen möjlighet att besöka Gymnasiedagarna och Future skills som en fysisk mässa. Under den fysiska mässan får eleverna, precis som tidigare år, möjlighet att träffa utställande gymnasieskolor och prata med gymnasieelever, lärare och rektorer. På plats finns även studie- och yrkesvägledare, som guidar och svarar på frågor om det stundande gymnasievalet.

Även om den fysiska mässan återinförs från 2022 så kommer Gymnasiedagarna.se även fortsättningsvis fungera som en kompletterande digital mötesplats. Genomförandet i digital form gav möjlighet att introducera nya koncept såsom temaveckor en tid före mässan. Genom temaveckorna ges eleverna bättre förutsättningar att göra mer träffsäkra och välgrundade val och de ges också möjlighet att vara mer förberedda inför mässan. År 2022 genomförs, liksom under 2021, två temaveckor. Under temaveckan ”Jag och mitt gymnasieval” kunde eleverna bland annat bekanta sig med olika gymnasieprogram och se vilka jobb deras intressen kan leda till samt medverka i workshops och panelsamtal. Höstens andra temavecka, ”Jag och mitt framtida jobb”, handlar om arbetslivet och de möjligheter som väntar i framtiden. Veckan bjöd bland annat på information om olika yrken och studiebesök på olika företag. Även denna vecka erbjöds eleverna bokningsbara aktiviteter där de bland annat kunde få tips på hur de skriver ett bra cv. Utöver detta har elever och vårdnadshavare kunnat ta del av Vägen mot valet – en serie om gymnasievalet där man kan få svar på olika frågor som man ställs inför när det gäller gymnasievalet.

Fokusområde: Fullföljda studier för alla elever

Elever som klarar av grundskolan, blir behöriga till gymnasiet och avslutar sin utbildning har bättre förutsättningar att komma in i arbetslivet och att klara sig i samhället. Fortfarande är det dock många unga som lämnar grundskolan utan fullständiga betyg och som inte läser klart gymnasiet med en examen.

GR har i nära samverkan med våra medlemskommuner arbetat med området fullföljda studier sedan 2011. Utbildningsgruppen har ställt sig bakom att fullföljda studier också är ett av GR:s fokusområden då det fortsatt finns ett behov av kraftsamling kring frågan i samverkan med medlemskommunerna.

Det konkreta arbetet med fullföljda studier har under åren 2019–2022 bland annat genomförts inom olika kunskapsbaserade projekt där GR har processlett deltagande kommuner i att öka och vidareutveckla sin kompetens att arbeta med fullföljda studier på hemmaplan. Exempel på projekt inom kunskapsområdet är

- **Plug Innan:** Detta projekt pågick under 2017–2021 och följde på GR:s arbete inom ramen för det tidigare projektet Plug In. Projektet har bistått skolor i det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet med elever i årskurs 5–9 som riskerar att inte bli behöriga till ett nationellt gymnasieprogram. Ett följdprojekt till Plug Innan har tagit fram nytt material och nya sätt att tillgängliggöra den kunskap och erfarenhet som Plug Innan genererade, exempelvis via digitala spel, poddar och webinarier.
- **InVux:** InVux pågick under 2019–2022 och fokuserade på tvärsektoriell samverkan och på att unga som är i riskzon för utanförskap ska stärka sin ställning på arbetsmarknaden och i samhället. Genom projektet har drygt 200 unika deltagare tagit del av olika former av stöd, såsom coaching, utökat mentorskap, riktade studie- och yrkesvägledande insatser, praktik, jobbsökaraktiviteter och individanpassade yrkesutbildningar.
- **FSGR (Fullföljda studier GR):** FSGR syftade till att skapa förutsättningar för gymnasieskolor att motverka studieavbrott genom individanpassade insatser. Projektet pågick under 2017–2020. Projektets övergripande mål var att inom ramen för tre huvudområden minska

studieavbrotten på de skolor som deltog i projektet. I arbetet togs särskild hänsyn till könstillhörighet, etnicitet, funktionsvariation och utbildningsbakgrund.

- **Yrk In:** Mellan 2018–2020 genomförde GR projektet Yrk In, vars syfte var att bredda rekryteringsbasen till yrkesprogrammen genom att stärka kopplingen mellan introduktionsprogrammen och gymnasieskolans yrkesprogram. GR gav processtöd till skolor i att utveckla aktiviteter som stärker elevers anställningsbarhet. Genom projektet fick 110 deltagande elever ta del av individanpassade yrkesutbildningar.

Projekt för fullföljda studier

Plug Innan (2017–2021)

InVux (2019–2022)

Fullföljda studier GR (2017–2020)

Yrk In (2018–2020)

Under 2021 deltog GR i en förstudie som undersökte om skolpersonal inom grundskola och gymnasieskola har rätt förutsättningar och kompetens att möta elever som riskerar att inte fullfölja sina studier. Resultatet visade att skolpersonal har höjt sin kompetens rörande neuropsykiatriska funktionshinder (NPF) och har goda förutsättningar att arbeta åtgärdande för att möta dessa behov. Däremot framkom att skolpersonal kan utveckla sin förmåga att arbeta främjande och förebyggande kopplat till såväl behov som är sprunget från NPF som ur psykisk ohälsa. Det framkommer också att samverkan mellan skola, socialtjänst och vård är önskvärd för att förtydliga ansvarsområden när det gäller framför allt psykisk ohälsa. GR beaktar resultatet från förstudien genom att väva in det

som ett kunskapsunderlag i den fortsatta planeringen inom ramen för Kunskapsnod Fullföljda studier.

GR – en av
fyra delregionala
kunskapsnoder för
fullföljda studier
inom Västra
Götaland

Kunskapsnod Fullföljda studier

GR är sedan 2022 en av totalt fyra delregionala kunskapsnoder för fullföljda studier i Västra Götaland. Detta arbete är nära kopplat till Västra Götalandsregionens arbete inom Kraftsamling fullföljda studier vilket är en del av den regionala utvecklingsstrategin. Genom att GR är utsedd till kunskapsnod får kommunerna tillgång till kunskap om frågan och har möjlighet att delta i verksamhetsnära processtöd och verksamma metoder gällande jämlika förutsättningar för fullföljda studier.

Våren 2022 har inneburit en mobiliseringsfas med fokus på förankring samt kartläggning av medlemskommunernas behov och pågående arbete inom området. Med detta som utgångspunkt har olika aktiviteter arbetats fram med fokus på kunskapspåfyllning, nätverkande och erfarenhetsutbyte.

Fokusgrupp för närvaroteam

På initiativ av GR:s medlemskommuner har en fokusgrupp för närvaroteam startats. Fokusgruppen ska framför allt möta behovet av erfarenhetsutbyte och kunskapspåfyllning som finns hos operativ personal i kommunernas tvärprofessionella närvaroteam och liknande konstellationer. Fokusgruppen ska fungera som en plattform för samverkan, erfarenhetsutbyte och kunskapspåfyllning för de medverkande och leda till nytta för deras respektive organisationer.

Utbildningsinsatser gällande skolanknytning och närvaro

För att möta behovet av kompetensutveckling och kunskapspåfyllning har ett föreläsningskoncept med fokus på skolanknytning och närvaro arbetats fram och lanserats under våren. Under hösten har cirka 300 lärare i regionen fått möjlighet att ta del av detta erbjudande.

Kunskapsbank

Målet är att kunskapsbanken ska ge framför allt praktiker och operativa nyckelpersoner tillgång till verksamma modeller, verktyg och metoder samt till uppdaterad forskning och omvärldsbevakning. Arbetet med kunskapsbanken har pågått löpande under våren och lansering planeras kunna ske tidigt 2023. Kunskapsbanken ska möta skolpersonalens efterfrågan på verksamma modeller, erfarenhetsutbyte och uppdaterad kunskap. Målet är att bidra till en kompetenshöjning i regionen och att stärka likvärdigheten inom regionen genom att lyfta fram och sprida erfarenhet och kunskap över kommungränserna.

Tre olika förstudier

Inom ramen för kunskapsnoden arbetar processledare från GR med tre olika förstudier som på olika sätt är relaterade till frågan om fullföljda studier. Två av förstudierna finansieras av ESF och pågår under hela 2022. Den tredje genomfördes under våren 2022 på uppdrag av samt med finansiering av Göteborgs stad. Dessa tre förstudier kommer att resultera i kunskap och lärdomar som på olika sätt kommer att arbetas vidare med och ligga till grund för kommande satsningar och aktiviteter inom kunskapsnoden och området fullföljda studier.

- Förstudie 1: Distansundervisningens påverkan på elevers skolanknytning. Syftar till att ringa in framgångsrika arbetssätt för att behålla och stärka elevernas skolanknytning via distansundervisning.
- Förstudie 2: Språk i arbetet och samhälle. Kartlägger sfi-elevers behov av språkträning inom autentiska, kommunikativa situationer, t.ex. på arbets- eller praktikplatser för att öka möjligheten till etablering på arbetsmarknaden.
- Förstudie 3: Kartläggning av kompletterande tjänster. Kartlägger hur kompletterande tjänster kan bidra till ökad måluppfyllelse i skolor i särskilt utsatta områden i Göteborg.

Fokusområde: Förskolans och skolans digitalisering

Digital kompetens är i grunden en demokratifråga. Barn och unga behöver förstå hur digitaliseringen påverkar världen. De behöver också kunskap om hur tekniken fungerar för att själva kunna använda den. Det handlar bland annat om att på olika sätt kunna dra nytta av digitaliseringens möjligheter inom utbildningsområdet.

Utbildningsgruppen har ställt sig bakom fokusområdet i syfte att ytterligare kraftsamla kring att stötta medlemskommunernas arbete med digitalisering inom förskola och skola.

Kommunerna får genom GR-samarbetet stöd med att utveckla den pedagogiska verksamheten och genom att ta fram olika digitala systemstöd. Nära kopplat till den nationella digitaliseringsstrategin har GR under perioden fokuserat på följande övergripande områden: digital kompetens, likvärdig tillgång till digitala verktyg och läromedel samt forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter. GR erbjuder även stöd för att skolorna ska kunna genomföra de aktuella läroplanerna.

Under 2019–2022 har förskolor och skolor fått ytterligare möjligheter att vidareutveckla sin verksamhet inom förskola/skolas digitalisering. Det har bland annat handlat om att ta fram pedagogiska metoder och verktyg som skapar nya möjligheter i skolans verksamhet, ge kommunerna stöd i det kollegiala lärandet, till exempel i olika utbildningsinsatser, erbjuda kompetensutveckling kring digital pedagogik och inspiration kring hur skolor kan arbeta med medie- och informationskunnighet, visualisering och spelifiering.

Digital licenshantering

På uppdrag av utbildningscheferna i GR:s medlemskommuner har GR skapat en lösning för att underlätta beställning, leverans och tilldelning av digitala lärresurser till elever och lärare. Genom detta kan huvudmännen få kontroll över vilka digitala lärverktyg som finns samt hur många som är aktiva och använder verktyget. Det skapar också likvärdiga förutsättningar för alla kommuner i regionen och säkrar datahanteringen enligt dataskyddsförordningen (GDPR) i samband med inköp och tilldelning av digitala läromedelslicenser.

GR:s arbete kring digital licenshantering, i samverkan med medlemskommunerna, får även nationell påverkan; den modell som GR har utarbetat medverkar i arbetet med utformning av nationell standard via Svenska institutet för Standarder, SiS, och Skolverket pekar, i arbetet med utveckling av de digitala nationella proven, på dess lösningar.

Varje månad görs

130 000

strömningar på GR Play skola

GR Play skola

Via GR Play skola, GR:s mediatjänst, har skolorna tillgång till film, TV- och radioprogram som en del av läromedelsområdet. Under perioden har antalet strömmar i mediatjänsten ökat kontinuerligt från start 2019 till att 2022 uppgå till 130 000 strömmar per månad. Att elevantvändandet är fortsatt högt även efter pandemin är tydligt. Cirka 40 procent av alla startade strömmar kommer idag från elevkonton. Detta är en viss minskning jämfört med under pandemin, men en tydlig ökning sett till hur det såg ut före pandemin.

Elevinformationssystemet ELIN

Under perioden har ELIN, elevinformation.se, implementerats. ELIN är ett IT-system som följer elevrörelser på gymnasieskolan, så som resultat

av gymnasieantagningen, studievägsbyten till senare årskurs samt studieavbrott. Verktøget ska säkerställa korrekt information gällande Göteborgsregionens ungdomar och gymnasieelever, så att rätt underlag finns för att hantera interkommunala ersättningar, bidrag till fristående skolor samt stödja hemkommunernas arbete med att uppfylla det kommunala aktivitetsansvaret. Systemet ger även underlag till regional statistik.

Projekt inom digitalisering

Genom projekt såsom Textäventyr och Digital Inclusion kan skolorna få stöttning i sitt digitaliseringsarbete. Textäventyr är ett spelifierat, digitalt verktyg för läs- och skrivutveckling hos elever. En vidareutveckling av spelet har pågått, liksom en förstudie kring att tillgängliggöra olika former av läresurser digitalt till elever och skolpersonal inom ramen för att spelifiera undervisningen. Projektet Digital Inclusion, som syftar till att skapa en modell med engagerande, motiverande inlärnings- och undervisningsupplevelser genom digitalisering av prao, är ett exempel på den digitala transformationens möjligheter. Med hjälp av digital teknik stöttas och underlättas genomförande och fullföljande av prao och de första stegen in i arbetslivet för elever i behov av särskilt stöd eller som av andra skäl är begränsade att delta i prao.

GPS 400

Under senare delen av perioden, 2022, har GR haft en nära samverkan med GPS 400, Centrum för samverkande visuell forskning vid Göteborgs universitet samt regeringens samverkansprogram för kompetensutveckling och livslångt lärande.

Inom GPS 400 genomför representanter från fyra fakulteter vid Göteborgs universitet och flera institutioner vid Chalmers samverkande visuell forskning tillsammans med arkiv, bibliotek, museer, myndigheter, ideella organisationer, kommersiella aktörer och civilsamhälle. Gemensamt testas, utvecklas, och utforskas visuellt källmaterial samt sprids empiriskt verifierbar kunskap om dåtida, samtida och framtida bilder och bildbruk via innovativa visuella modeller och metoder. GR:s deltagande i centrets styrgrupp skapar möjligheter att genom en koppling till akademien stärka arbetet med medie- och informationskunskap (MIK) i medlemskommunerna.

Att leda i en digitaliserad värld

Inom området digitalisering i förskola och skola har GR under perioden även tagit fram och genomfört en pilotutbildning för skolledare, ”Att leda i en digitaliserad värld”, där skolledare genom en nätverkande processutbildning utvecklar sitt digitala ledarskap ur ett verksamhetsnära perspektiv.

Cirka 40 procent av alla startade strömmar från GR Play skola kommer idag från elevkonton, vilket är en tydlig ökning sett till hur det såg ut före pandemin.

Områden som GR omfamnar utöver fokusområdena

Utöver de politiskt beslutade fokusområdena omfamnar Utbildningsgruppen och GR även andra områden inom utbildningsområdet. I följande avsnitt berörs ett urval av dessa områden.

Gymnasieantagningen

Kommunerna i Göteborgsregionen samverkar sedan tjugo år tillbaka kring en gemensam gymnasieantagning. GR har fått i uppdrag att vara myndighet på området och svarar, enligt skollagen och gymnasieförordningen, för antagningen till kommunala och fristående gymnasieskolor i hela Göteborgsregionen. Gymnasieantagningen verkar för att regionens elever i så stor utsträckning som möjligt ska få sina förstahandsval tillgodosedda, vilket också är något som kommunerna ska bidra till.

GR:s medlemskommuner har arbetat fram och kommit överens om samverkansavtal för gymnasieskola respektive gymnasiesärskola i Göteborgsregionen. Samverkansavtalen innebär att unga som bor i en kommun kan studera på en gymnasieskola eller gymnasiesärskola i en annan kommun i regionen. Samverkan gör också att regionen kan erbjuda samtliga nationella program och ett brett urval av inriktningar. Utan en regional gymnasieantagning hade varje kommun gjort sin egen antagning vilket hade varit mycket dyrare och hade försvårat elevernas möjlighet att söka till gymnasieskola i annan kommun. Samarbetet gör även att kommunerna kan erbjuda

en regional garanti, vilket innebär att det går att behålla program som annars skulle ha försvunnit i vissa kommuner.

Utbildningsgruppen är antagningsnämnd och fattar beslut om preliminärantagningen (april) och slutantagningen (juni) respektive antagningsår. Under mandatperioden kunde antagningen till gymnasieskolan 2020 och 2021 genomföras helt enligt plan trots rådande pandemiläge och Utbildningsgruppen fattade sedvanliga beslut om gymnasieantagningen.

Indra2

De elever som är folkbokförda och går i skola i någon av kommunerna inom Göteborgsregionen gör sitt gymnasieval/ansökan till årskurs 1 på gymnasiet via Göteborgsregionens ansökningswebb: indra2.se. Under 2019–2022 har Indra2 vidareutvecklats genom att reservantagningen och verktyg för antagningen har effektiviserats i syfte att möta det ökade antalet behörighetskompletteringar från lovskolan. Ansökningswebben har även genomgått ett stort utvecklingsarbete i syfte att förbättra prestandan, skapa stabilitet och förbättra tillgängligheten av tjänsten. Den nya ansökningswebben sjösattes under hösten 2021 inför att ansökan öppnade för

Samverkansavtalen innebär att unga som bor i en kommun kan studera på en gymnasieskola eller gymnasiesärskola i en annan kommun i regionen.

44 274 elever
har antagits till nationella
program under 2019–2022

2 700 elever har
antagits till introduktions-
program för grupp av elever
under 2019–2022

sökande elever i december. Genom utvecklingen av ansökningswebben gjordes ansökan mer tillgänglig och användarvänlig för sökande elever avseende exempelvis inloggningsförfarande och användande av ansökningswebben. Under perioden har utvecklingsarbete av Indra2 även genomförts i samverkan med Storsthlm.

Såväl Indra2 som ELIN (se separat avsnitt) används för att ta fram deskriptiva rapporter, så som utbudsrapporten gällande gymnasieskola och vuxenutbildning, Introduktionsprogramrapporten och sammanställningar av elevrörelser.

Skola på vetenskaplig grund/ praktiknära forskning

I mars 2017 gav regeringen i uppdrag åt Göteborgs universitet, Karlstads universitet, Umeå universitet och Uppsala universitet att planera och genomföra en försöksverksamhet i syfte att utveckla och pröva olika modeller för långsiktig samverkan mellan universitet och högskolor och huvudmän inom skolväsendet kring praktiknära forskning. Försöksverksamheten ska bidra till en stärkt vetenskaplig grund i lärar- och förskolläraryrket och i skolväsendet. I Göteborgsregionen har GR sedan start varit delaktig i arbetet tillsammans med Göteborgs universitet och Göteborgs stad och i samverkan med GR:s medlemskommuner. En vision för arbetet i Göteborgsregionen har varit att framgångsrik praktiknära forskning inom utbildningsvetenskap inte enbart innebär forskning om eller för praktiken, den kräver god samverkan med huvudmän och

involverar verksamma och blivande praktiker i forskningsprocessens olika delar.

Utifrån syftet att minska gapet mellan praktik och forskning/akademi har arbetet med försöksverksamheten i delregionen formats inom ramen för ULF (Utveckling, Lärande, Forskning). I syfte att ge konkreta förutsättningar för praktiknära forskning har medel för praktiknära forskningsprojekt utlysts i sammanlagt tre omgångar. Utlysningar är ett sätt att komma åt professionens frågeställningar och bidrar till transparens. Med hjälp av dessa medel har 18 olika forskningsprojekt genomförts under mandatperioden. Fokus för forskningsprojekten har spänt över samtliga skolformer från förskola till vuxenutbildning. Forskningsfrågor som har belysts har exempelvis varit förskolepedagogik i förskolor med språklig mångfald, samverkan mellan undervisning, omsorg, fysio- och arbetsterapi inom grundsärskolan, utveckling av modeller för att undervisa om biomimik och använda olika lärmiljöer såsom skogen, staden och Universeum, öka kunskapen om och hitta verktyg för arbetet med problematisk skolfrånvaro och programmering för lärande i matematik.

Forskningsprojekten har involverat 47 enheter inom förskola, grundskola, gymnasieskola och grundsärskola hos sex huvudmän och sammanlagt fem fakulteter har varit involverade vid Göteborgs universitet. Resultaten har spridits, eller kommer att spridas, genom bland annat vetenskapliga publikationer, konferensbidrag, antologier, projekt kopplade till förskolläraryrket och lärarutbildningen, examensarbeten samt via de olika tjänstemannanätverk med representanter från medlemskommunerna som drivs av GR.

Samverkan med universitet och högskola

GR är en mötesplats för forskning och praktik, där utvecklingen av kunskap och verksamhet går hand i hand. Här kan kommunerna få stöd med bland annat kunskapsunderlag, utvärderingar och följeforskning av projekt. I samverkan med medlemskommunerna samverkar GR med Göteborgs universitet men även med andra universitet och högskolor. Till viss del beskrivs denna samverkan under avsnitten om kompetensförsörjning och inom beskrivningen av arbetet gällande praktiknära forskning. Därutöver är GR delaktig i följande sammanhang.

Lärarytbildningens samverkansråd

Lärarytbildningens samverkansråd består av GR, genom medlemskommunerna, Göteborgs universitet och Göteborgs stad. Lärarytbildningens samverkansråd är ett forum för strategiska diskussioner mellan akademien och skolväsendet rörande lärarytbildning, fort- och vidareutbildning för lärare samt forskningsverksamheter av relevans för skolvärlden. Samverkansrådet verkar för en skola på vetenskaplig grund och har ett uppdrag kopplat till arbetet med försöksverksamheten kring praktikinära forskning genom s.k. ULF-avtal. Detta har bland annat resulterat i att avtalet förlängdes att gälla även under 2022–2024 vilket innebär att avtalet gäller även efter försöksverksamhetens slut.

Under perioden har samverkansrådet vidareutvecklats och förslag på fem nya strategiska samverkansområden beslutades och processades under 2021. De strategiska samverkansområdena är:

- Skola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet
- Lärarytbildning i nära samverkan
- Kompetensförsörjning
- Nationellt perspektiv och politisk styrning
- Samhällsförändringar

Framtidens ledare

Sedan ett antal år tillbaka stöttar GR, genom Framtidens ledare, medlemskommunerna i organisations- och ledarytveckling samt ledarytörjning. Inom denna ram erbjuder GR processinriktade utvecklingsprogram såsom Jag vill bli skolledare!?, Jag vill bli chef!?, Ny som chef och Att leda chefer. Målgruppen för dessa program är blivande, nya och erfarna chefer på såväl operativ som strategisk nivå. Utöver specifikt innehåll i respektive utvecklingsprogram bidrar samtliga program till erfarenhetsutbyte över sektors- och kommungränser.

GR erbjuder även skraddarsydda utvecklingskoncept såsom chefshandledning och chefsstöd. Därutöver har traineeprogrammet Framtidens samhällsbyggare erbjudits under delar av mandatperioden.

Genomlysningar på organisationsnivå

I takt med att större organisationsförändringar

genomförs har även ett komplement till verksamhetsutveckling, som efterfrågas alltmer, blivit att vara ett stöd vid större förändringsarbeten. Det handlar om att genomföra genomlysningar och analyser av verksamhet och processer och att såväl vara ett stöd vid förändringsledningen som vid implementering av ny organisation eller införande av någon annan större förändring i medlemskommunernas verksamheter. Detta fokus bedöms öka i omfattning under kommande mandatperiod då stöd till verksamhetsutveckling och förändringsledning kan utgöra ett viktigt stöd för medlemskommunerna.

Praktikplatsen.se

I syfte att underlätta för medlemskommunerna har GR utvecklat praktikplatsen.se som är ett verktyg som hjälper elever, studenter, utbildningsanordnare och arbetsgivare att hitta varandra. Utbildningsanordnare samordnar all praktik och kontakter på ett ställe, elever och studenter söker själva sina praktikplatser och arbetsgivare kan enkelt följa vilka som kommer till dem. Praktikplatsen.se bidrar till att kvalitetssäkra kommunernas arbete med uppföljning, samordning och bredd på de platser som erbjuds eleverna.

De praktikformer som praktikplatsen.se hanterar är

- Prao – Praktisk arbetslivsorientering inom grundskolan
- Apl – Arbetsplatsförlagt lärande inom gymnasium och vuxenutbildning
- LIA – Lärande i arbetsliv inom yrkeshögskolan
- VFU – Verksamhetsförlagd utbildning inom universitet och högskola
- Feriepraktik – arbetsmarknadspolitisk åtgärd för ungdomar
- Arbetsmarknadspraktik – praktik för individer som står långt ifrån arbetslivet

Under mandatperioden har praktikplatsen.se utvecklat former för bland annat miljöpraktik och feriepraktik. Kontinuerlig utveckling och uppdatering av verktyget har genomförts, dels för ökad säkerhet, dels för att möta nya önskemål och krav samt i syfte att förbättra funktionalitet och stabilitet.

På grund av pandemin avbröt många skolor sin prao- eller apl-verksamhet under 2020 och arbetsplatser har haft svårigheter att erbjuda platser. Skolorna har inte heller haft möjlighet att arbeta med praktik i samma utsträckning som

tidigare. Utifrån detta fokuserade GR under 2020–2022 på att hitta alternativa lösningar och att anpassa verksamheten i syfte att stötta kommunerna. GR utvecklade exempelvis en form av prao i grupp samt verkade för en bredare samverkan med de större branscherna inom besöksnäring, bygg och industri och idrottsföreningar, handeln samt kommunerna (prao inom offentlig sektor).

Praktikplatsens praktikformer

Prao / Apl / LIA /
VFU / Feriepraktik /
Arbetsmarknadspraktik

Demokratiarbete för regionens barn och elever

GR erbjuder även olika arrangemang kopplat till demokratifrågor. Sedan 2007 arrangeras exempelvis Demokratitorg runt om i regionen. Denna insats arrangeras av GR på uppdrag av Västra Götalandsregionen och Kommittén för Rättighetsfrågor. Demokratitorg är ett forum där politiker och gymnasieungdomar möts och diskuterar aktuella frågor kopplade till regionens eller kommunens verksamhet, exempelvis skola och utbildning, arbetsmarknad eller ungas inflytande.

Inom området demokrati arrangerar GR även FN- och EU-rollspel. Varje år genomför GR ett 20-tal FN- och EU-rollspel på grund- och gymnasieskolor runt om i Göteborgsregionen. I spelen är alla elever delegater i antingen Säkerhetsrådet, Generalförsamlingen eller Ministerrådet där de representerar länderna i en simulering av det riktiga FN eller EU.

I början av 2022 presenterade GR ett nytt undervisningsmaterial som ska låta elever lära

sig mer om och möta demokratin. Det vänder sig framför allt till gymnasiet men det går även bra att använda övningarna i grundskolans senare årskurser. Materialet benämns Redaktionen – Ungas påverkan och möte med demokratin och tar sin utgångspunkt i ungdomsenkäten Lupp. Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitik och är ett nationellt enkätverktyg för att följa upp ungas livssituation.

På uppdrag av Europaparlamentets kontor i Sverige driver GR Europaparlamentets Ambassadörsskoleprogram. Detta är ett nationellt utbildningsprogram som riktar sig till lärare och elever i högstadiet och gymnasiet. Programmet finns i EU:s 27 medlemsländer och syftar till att öka kunskapen om europeisk parlamentarisk demokrati, Europaparlamentet och EU. GR:s uppdrag är att processleda lärare och skolor nationellt och i Göteborgsregionen, för att få ett hållbart och aktivt deltagande, skapa och genomföra utbildningsdagar för både lärare och elever samt utvärdera alla deltagande skolors arbete under läsåret. Programmet ingår även i GR:s aktiva arbete med att bidra till att stärka skolans demokratiuppdrag i regionen, både genom att få fler skolor aktiva i programmet samt paketera detta med andra stärkande insatser för skola.

Programmet drivs i tät dialog med Europaparlamentets kontor i Sverige och växer varje år med fler deltagande skolor. Detta gör att GR även är med och utvecklar programmets upplägg i Sverige, genom att bland annat erbjuda fler aktiviteter för deltagande elever samt knyta programmet till samarbeten med andra relevanta organisationer och myndigheter.

Stöd till kommunerna utifrån effekterna av pandemin

I början av 2020 började spridningen av corona, senare benämnd covid-19, i såväl Sverige som övriga världen. Sjukdomen visade sig få stor spridning och den 11 mars 2020 deklarerade WHO att covid-19 var en pandemi. Pandemin innebar stora utmaningar för skolväsendet men mycket fungerade ändå överlag bra. I december 2021 publicerade Skolverket sin fjärde delredovisning gällande pandemins effekter på skolväsendet och där konstateras bland annat att eleverna generellt fick den undervisningstid de har rätt till och att skolor och förskolor kunde vara öppna.

Under pandemin erbjöds kommunerna olika former av stöd för att möta upp effekterna av pandemin inom utbildningsområdet och de

utmaningar de hade att hantera. Exempelvis genomfördes följande:

- I syfte att svara upp mot det utökade kompetensomställningsbehovet fördubblades antalet yrkesvuxutbildningar som erbjöds under 2020.
- Många skolor avbröt sin prao- eller apl-verksamhet, och arbetsplatser hade svårigheter att erbjuda platser. Skolorna hade inte heller möjlighet att arbeta med praktik i samma utsträckning som tidigare. Under 2020 och 2021 fokuserade GR på att hitta alternativa lösningar och att anpassa verksamheten i syfte att stötta kommunerna. GR utvecklade även en praowebb samt ett webbverktyg för praktikplatsen.se, tillsammans med ett digitalt processtöd till kommunerna.
- Inom ramen för Kompetensnavet genomfördes under 2020 och 2021 ytterligare nischade utbildningar i syfte att bidra till att möta upp det ökade behovet av utbildningsmöjligheter.

Distanspedagogik.se gav kommuner stöd i arbetet med distansundervisning.

- Kommunerna erbjöds stöd i arbetet med distansundervisning. Under våren 2020 utarbetades bland annat webbplatsen distanspedagogik.se som gav konkreta tips på metoder och verktyg. GR var även partner till Skolahemma, en nationell webbplats som stöttade skolors arbete med distansundervisning. Skolahemma tilldelades under 2020 Guldlänken vilket är en utmärkelse som delas ut till projekt och initiativ i offentlig sektor som bidrar till smartare välfärd med stöd av digitalisering.
- Samtliga branschspecifika kompetensråd genomgick under 2020 och 2021 en omställning till att stötta branscherna i att undersöka möjliga insatser kopplat till kompetensutveckling

och kompetensomställning av befintlig personal.

- Under 2021 genomfördes en live-sändning, ”Sen eftermiddag med GR”, där frågor kring vilka långsiktiga utvecklingseffekter som distansundervisningen i skolor medfört.

Samordning och koordinering av olika forum för kommunernas tjänstepersoner

En viktig del av GR:s arbete är att tillhandahålla mötesplatser för medlemskommunerna genom olika nätverk och grupper bestående av kommunernas tjänstepersoner. Här finns en bred palett med nätverk, grupper, branschråd, college och kompetensråd. Dessa olika forum utgör en betydande regional resurs som har fokus på den kommunala nyttan där kommunerna delar med sig till varandra av sin kompetens genom bland annat erfarenhetsutbyte och möjlighet till spegling av varandras verksamheter. De används också för gemensam påverkan och för att ta initiativ till olika satsningar. Exempel på en fråga som drivits genom nätverken är regiongemensamma enkäter. Nätverken används även för förankring och uppföljning av regionala avtal och överenskommelser eller utvecklingsprojekt. Exempelvis har nätverken varit viktiga regionala avstämningsytor gällande samverkansavtalen för förskola, gymnasieskola och vuxenutbildning under mandatperioden. Samtliga dessa avtal har reviderats, förnyats och beslutats under perioden.

De olika forumen utgör också en användbar struktur för att snabbt få en regional bild över en specifik fråga. Här kan exempelvis nämnas att nätverken användes av medlemskommunerna för erfarenhetsutbyte i samband med pandemin i syfte att kunna stötta varandra i olika frågor men även under våren 2022 i samband med mottagande av barn och elever från Ukraina. Här kan man se att kommunerna använder nätverksstrukturen för att tillsammans ta sig an komplicerade samhällsfrågor där alla hjälps åt utifrån sina perspektiv.

GR-gemensamma politiska möten

Under mandatperioden har några olika GR-gemensamma politiska möten ägt rum. Syftet har varit att ge möjlighet till dialog kring gemensamma frågor inom kompetensförsörjningsområdet.

Styrgruppen för arbetsmarknad och Utbildningsgruppen

Under 2021 samlades Styrgruppen för arbetsmarknad och Utbildningsgruppen vid två tillfällen i syfte att initiera en dialog kring det gemensamma fokusområdet Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv. Vilka beröringspunkter finns och hur kan grupperna samverka kring möjliga satsningar?

Vid det första mötet, som genomfördes i maj, gavs en presentation av ungdomsarbetslösheten och statliga satsningar med fokus på unga samt en lägesrapport om GR:s arbete kring kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Det andra mötet genomfördes i oktober och ägnades åt att ge en nulägesbild av ungdomsarbetslösheten och effekter av pandemin samt en bild av aktuella branscher i behov av rekrytering. Vidare presenterades läget inom besöksnäringen som ett exempel på en bransch med hög kompetensbrist och som i hög utsträckning påverkats av pandemin. Det gavs även en uppdaterad lägesrapport kring det kommunala aktivitetsansvaret och det visades hur Alingsås kommun arbetar inom detta område. Vid båda mötena fördes även dialog om gemensamma utmaningar med fokus på unga.

Förbundsstyrelsens presidium, Regionutvecklingsnämndens presidium och Utbildningsgruppens presidium

Såväl näringsliv som offentlig sektor har ett växande kompetensförsörjningsbehov kopplat till rekrytering, omställning och kompetensutveckling. I stort sett samtliga branscher upplever ett stort förändringstryck till följd av förändringar i omvärlden. Med anledning av detta har behovet av en gemensam modell för kompetensförsörjning som svarar upp mot behoven vuxit fram. Mot denna bakgrund genomfördes i januari 2022 ett gemensamt möte mellan VGR:s och GR:s presidier.

Vid mötet berördes de kompetensförsörjningsinsatser som redan görs i regionen men också vad som kan göras framöver, i samverkan. Bland annat fördes dialog kring vilka forum som har etablerats inom GR respektive övriga VGR och framtida bilder och perspektiv berördes. Vidare fokuserades gemensamma utmaningar samt nästa steg i en fortsatt samverkan kring kompetensförsörjning.

Strategiskt påverkansarbete

En följd av de projekt och den verksamhet som

GR samordnar och driver i samverkan med kommuner och andra aktörer är att GR under lång tid har byggt upp en kunskap om olika frågor och områden inom utbildningsområdet. Denna kunskap, tillsammans med den input som ges av de nätverk och grupper av kommunernas tjänstepersoner som samordnas av GR, ger värdefull input till att kunna bedriva ett strategiskt påverkansarbete på regional och nationell nivå.

Remissvar

När det gäller strategiskt påverkansarbete på nationell nivå så är remissvar ett sätt att lämna input och påverka exempelvis lagstiftning. GR lämnar remissvar på de utredningar inom utbildningsområdet som bedöms ha regionala perspektiv och/eller där GR har gedigen kunskap och erfarenhet. Under perioden har Utbildningsgruppen lämnat remissvar på följande statliga utredningar (SOU).

Läromedelsutredningen – böckernas betydelse och elevernas tillgång till kunskap (SOU 2021:70)

Förutom att det finns regionala perspektiv som berörs i betänkandet så finns även kopplingar till GR:s uppdrag som inköpscentral för läromedel och regional mediacentral. GR lämnade synpunkter på utredningens förslag gällande att införa en definition av läromedel, att förtydliga skollagens bestämmelser om elevernas tillgång till böcker och lärverktyg, att införa en läromedelsnämnd samt att det i läroplanerna ska anges att rektor har ansvar för att lärare får förutsättningar att göra väl avvägda val av läromedel och lärarhandledningar.

Nationell plan för trygghet och studiero (Ds 2021:13)

GR lämnade in remissvar mot bakgrund av kunskapen inom området fullföljda studier. GR lämnade synpunkter kring förslag som har goda förutsättningar att verka för ökad trygghet och studiero för elever; dels förslag gällande ansvaret för det förebyggande arbetet, dels förslag gällande kompetensutveckling för elevassistenter och resurspersonal.

Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66) – Kliva-utredningen

I betänkandet lämnas en rad förslag och bedömningar gällande förändringar av sfi som på olika sätt kan få påverkan i ett regionalt perspektiv. GR

bedömde att förslagen kan komma att påverka genomförandet av de kombinationsutbildningar i form av yrkesutbildningar med språkstöd som erbjuds i regionen. Bedömningen var även att förslagen kommer ha inverkan på hur kommunerna i samverkan kan hantera regionalt yrkesvux men även på kommunernas förutsättningar att bedriva kommunal vuxenutbildning, vilket i sin tur kan få påverkan på regional nivå. GR lämnade synpunkter på förslag gällande styrning och ansvarsfördelning, bland annat avseende uppdrag till Skolinspektionen och Skolverket på området samt uppdrag till Skolverket gällande till exempel stödmaterial kring offentlig upphandling, förslag gällande en ändamålsenlig och tillförlitlig statistik, förslag om en tidsbegränsad rätt till sfi med möjlighet till förlängning samt förslag om sammanställning, spridning och medel till praktisk forskning i fråga om vuxnas lärande.

En mer likvärdig skola – minskad skelsegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28)

GR lämnade synpunkter i framförallt ett regionalt perspektiv kopplat till de förslag för ökad likvärdighet genom regional statlig etablering i form av införande av regionala skolverkskontor runt om i landet.

Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning (SOU 2020:33)

GR lämnade sitt remissvar i ett regionalt perspektiv och kopplat till den gedigna kunskap och erfarenhet kring gymnasial utbildning som finns inom organisationen. Remissvaret tar även avstamp i den samverkan som etablerats genom åren gällande gymnasial utbildning. De förslag som GR lämnade synpunkter på var bland annat de förslag som gäller planering och dimensionering av utbudet i gymnasieskolan, regionala planeringsunderlag gällande gymnasial utbildning, regionala branschråd, samverkansavtal kring sammanhållen yrkesutbildning inom komvux på gymnasial nivå, antagning till gymnasieskola resp. komvux och statsbidraget för regionalt yrkesvux. Utredningens förslag tog i mångt och mycket avstamp i den modell för samverkan kring planeringen av gymnasial utbildning som tillämpas i Göteborgsregionen.

Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019:4)

I betänkandet lämnas förslag gällande studie-

och yrkesvägledning, samverkan mellan skola och arbetsliv och förslag kring kompetensutvecklande insatser för verksamma lärare och rektorer i syfte att stärka den generella karriärvägledningen. GR lämnade synpunkter på de förslag som berörde dessa områden på övergripande nivå och utifrån den erfarenhet som GR har byggt upp i samverkan med medlemskommunerna.

I mål – vägar vidare för att fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning, (SOU 2022:34)

I betänkandet lämnas förslag gällande exempelvis yrkespaket inom gymnasieskolan, förtydligande av åldersgränsen till komvux, förtydligande av skollagens bestämmelse om studie- och yrkesvägledning, avslutande vägledningssamtal och om distansundervisning som särskilt stöd. GR lämnade synpunkter på de förslag som berörde dessa områden på övergripande regional nivå kopplat till den erfarenhet inom gymnasieskola, yrkesvuxutbildning, studie- och yrkesvägledning och kommunala aktivitetsansvaret som GR har byggt upp i samverkan med medlemskommunerna.

Påverkan på statlig nivå genom besök av statliga utredningar och utarbetande av skrivelser

Ett minst lika viktigt sätt att bedriva strategiskt påverkansarbete är att lämna inspel till pågående utredningar. Hösten 2021 bjöd Utbildningsgruppen därför in två utredningar på utbildningsområdet; Utredningen Fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning och Utredningen om ett statligt huvudmannaskap för skolan. Våren 2020 bjöd Utbildningschefs nätverket tillsammans med Utbildningsgruppen in Utredningen om planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola. Syftet med besöken var att ge medlemskommunerna möjlighet till samtal om utredningarnas uppdrag och lyfta fram perspektiv som bedömdes viktiga att förmedla till utredarna.

Möte med Utredningen Fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning

Av kommittédirektivet till utredningen framgår att utredningen skulle föreslå åtgärder för att fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning, antingen i gymnasieskolan eller i kommunal vuxenutbildning (komvux). I fokus var att utreda möjligheterna till enklare övergångar mellan gymnasieskola och komvux men även att överväga andra åtgärder för att få fler unga att nå målen med sin utbildning i gymnasieskolan. Åtgärderna skulle syfta till att förbättra ungas möjligheter att

etablera sig på arbetsmarknaden eller studera vidare. GR lämnade in ett remissvar på utredningens betänkande vilket beskrivs under avsnittet om GR:s remissvar i denna skrivelse.

Inbjudan att delta vid mötet riktade sig till representanterna i GR:s Utbildningschefsnätverk, ledamöterna Utbildningsgruppen och presidierna för nämnder med ansvar för gymnasieskola och vuxenutbildning i Göteborgsregionen.

Möte med Utredningen om ett statligt huvudmannaskap för skolan

Av kommittédirektivet framgår att utredningens uppdrag var att ta fram ett beslutsunderlag som kan skapa förutsättningar för ett statligt huvudmannaskap för samtliga skolformer utom förskolan och den kommunala vuxenutbildningen. Vidare framgår att utredningen bland annat skulle föreslå hur staten kan ta över arbetsgivarskapet för lärare och skollära och eventuellt övriga yrkesgrupper i de skolor som i dag drivs av offentliga huvudmän samt föreslå en finansieringsmodell där staten ansvarar för finansieringen av skolan. I ett tilläggsdirektiv framgår att utredningen även skulle analysera hur statens ansvar för skolväsendet kan stärkas i andra former än genom ett förstatligande.

Inbjudan att delta vid mötet riktade sig till representanterna i GR:s Utbildningschefsnätverk och Utbildningsgruppens ledamöter. Mötet arrangerades av Utbildningsgruppens presidium tillsammans med Utbildningschefsnätverkets arbetsutskott.

Möte med Utredningen om planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola

Av kommittédirektivet framgår att utredningens uppdrag var att föreslå hur utbildning inom gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särsvux) bättre kan planeras och dimensioneras utifrån regionala och nationella kompetensbehov. Syftet med utredningen var bland annat att trygga den regionala och nationella kompetensförsörjningen, effektivisera resursutnyttjandet och förbättra tillgången till ett allsidigt brett utbud av utbildningar av hög kvalitet. Syftet var även att främja en likvärdig utbildning och minska segregationen inom gymnasieskolan. GR lämnade in ett remissvar på utredningens betänkande vilket beskrivs under avsnittet om GR:s remissvar i denna skrivelse.

Inbjudan att delta vid mötet riktade sig till presidierna för medlemskommunernas utbild-

ningsnämnder samt till representanter med gymnasieansvar i Utbildningschefsnätverket. Mötet arrangerades av Utbildningsgruppens presidium och Utbildningschefsnätverkets arbetsutskott.

Debattartikel: Vår samverkan kring Yrkesvux är en förebild

I april 2019 publicerade Utbildningsgruppens presidium en debattartikel med fokus på att bland annat visa på den samverkan kring yrkesutbildningar som pågår i Göteborgsregionen sedan många år tillbaka. Tack vare denna samverkan mellan kommuner, branscher och utbildningsanordnare kan en bredd av olika yrkesutbildningar, inklusive yrkesutbildningar med språkstöd, erbjudas kommunernas invånare. I artikeln beskrivs även hur arbetet med regionalt yrkesvux ser ut i regionen samt de förutsättningar för att skapa ett flexibelt utbildningsutbud som möjliggörs genom bland annat den infrastruktur av kompetensråd som byggts upp.

Skrivelse gällande behov av åtgärder inom utbildningsområdet med anledning av pandemins konsekvenser

I juni 2021 överlämnade Utbildningsgruppens presidium en skrivelse till Utbildningsdepartementet gällande behovet av åtgärder inom utbildningsområdet till följd av pandemin. I skrivelsen lyfts behovet av fyra justeringar fram i syfte att skapa bättre förutsättningar för eleverna:

1. Informera brett om möjligheterna att komplettera betygen genom provning av kurser i grundskolan, gymnasieskolan och komvux.
2. Sänk åldersgränsen till komvux för eleverna som gått på gymnasiet under pandemin.
3. Justera regelverket kring apl inom regionalt yrkesvux så att varje skolhuvudman får möjlighet att bedöma antalet veckor eller andelen av utbildningen som ska utgöras av apl.
4. Gör det möjligt att fortsätta med distansundervisning för elevgrupper i den mån det bedöms lämpligt och inte enbart i lägen då det handlar om särskilt stöd för enskild elev.

Utbildningsgruppens studieresor

Utbildningsgruppen har som tradition att genomföra en studieresa tillsammans i början av mandatperioden. Syftet är bland annat att inhämta externa utbildningsperspektiv från andra länder och få inspiration och kunskap inom olika delar av ett annat lands utbildningssektor. Tan-

ken är även att besöka länder som, vid tidpunkten för studieresan, till mångt och mycket delar liknande utmaningar som Sverige inom utbildningsområdet. Genom åren har resor genomförts till Helsingfors (2003), Bologna (2007), London (2011), Barcelona (2015) samt Nederländerna (2019).

Utbildningsgruppens studieresa till Nederländerna

Vid det senaste studiebesöket, i Nederländerna, besökte Utbildningsgruppen Utbildningsdepartementet i Haag och ett centrum för yrkesutbildning i Rotterdam, STC. Syftet var att lyssna in och diskutera utvecklingen av deras system kring yrkesutbildning, en särskilt angelägen fråga kopplat till GR:s samverkan kring yrkesvuxutbildningar. Vidare besöktes National Research Directorate där Utbildningsgruppen fick ta del av Nederländernas utmaningar och arbete med praktikinära forskning och kompetensförsörjning inom skola och utbildning och hur de arbetade med olika vägar till läraryrket. Även detta är en fråga som ligger nära GR:s arbete med praktikinära forskning inom ramen för ULF (Utbildning, Lärande, Forskning) samt kompetensförsörjning till offentlig sektor.

Besök genomfördes även vid en grundskola i Amsterdam för att få ta del av hur de arbetar med tidig karriärvägledning och personlig utbildningsplan i syfte att tillse att fler elever fullföljer sina studier. Även detta har en nära koppling till GR:s arbete med fullföljda studier i samverkan med medlemskommunerna. Avslutningsvis besökte Utbildningsgruppen tjänstemän i Amsterdams kommun. Här presenterades kommunens arbete med likvärdighet vilket är en fråga som varit i fokus även för GR:s medlemskommuner de senaste åren.

Avslutande ord och medskick från Utbildningsgruppens presidium

GR:s verksamhet vilar på samverkan – mellan kommunal samverkan och samverkan mellan exempelvis kommuner och arbetsliv och mellan kommuner och myndigheter. Samverkan sker både på lokal, regional och nationell nivå och utifrån olika perspektiv, förutsättningar och behov. I detta sammanhang verkar GR i syfte att underlätta och på uppdrag av kommunerna driva olika satsningar som ger goda förutsättningar för att lära av varandra, utbyta kunskaper och erfarenheter och hitta gemensamma lösningar

på komplexa uppdrag. Rapporten ”Samverkansmaskineriet – regional samverkan om yrkesutbildning och kompetensförsörjning i Göteborgsregionen” (2021) beskriver sammanhanget som Utbildningsgruppen befinner sig i så här:

”Göteborgsregionen kan beskrivas som ett väloljat samverkansmaskineri. Kommunernas olika samverkansnätverk inom GR binds tydligt samman med varandra samt med tvärsektoriel-la samarbeten med näringsliv och arbetsmarknadens parter. Strukturen upplevs skapa en hög samverkanskapacitet, det vill säga förmåga att samla aktörer, mobilisera resurser, skapa gemensamma aktiviteter och hantera regionala kompetensutmaningar.”

Rapportens slutsatser lyfter även fram hur kapacitet kan skapas genom samverkan och att utmaningar bör hanteras i samverkan. Att fortsatt verka i en samverkansanda, alltid med span på omvärlden och på vad som ligger framför oss, är även framöver av stor vikt. Detta måste ta avstamp i det uppdrag som GR utför utifrån Förbundsordningen och i enlighet med kommunernas behov av värdeskapande insatser. Genom att kombinera lyhördhet och ett utmanande förhållningssätt med kunskaper och erfarenheter från tidigare arbete kan en fortsatt framgångsrik samverkan byggas och vidareutvecklas, alltid med det kommunala självstyret som utgångspunkt.

Avslutningsvis vill Utbildningsgruppens presidium lyfta följande delar kopplat till den nya Utbildningsgruppens arbete utifrån fokusområdena under kommande mandatperiod.

Fokusområden för Utbildning 2023

Utifrån Förbundsfullmäktiges beslut om Plan och detaljbudget 2023 kommer Utbildningsgruppen ha ett antal fokusområden att arbeta med under nästkommande år. Avlämnande Utbildningsgrupp har föreslagit att nuvarande fokusområden kvarstår även 2023 samt att ett nytt fokusområde tillkommer. De fokusområden som föreslås för 2023 är: Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv, Fullföljda studier för alla elever, Förskolans och skolans digitalisering samt det nya fokusområdet som föreslås tillkomma; Förskolans och skolans kvalitetsutveckling.

Inom de tre fokusområden som följer med från tidigare år finns det fortsatt ett behov av att, utifrån medlemskommunernas och andra samverkansparters behov framöver, genomföra insatser i syfte att bidra till arbetet med kompetensförsörjning, fullföljda studier och digitalisering.

Inom kompetensförsörjningsområdet är det

Branschråd grundskola startade upp våren 2019 och verkar bland annat för att fler lärare examineras så att antalet legitimerade lärare i skolan ökar.

även fortsättningsvis av vikt att vidareutveckla insatser såsom Gymnasiedagarna och Future skills, branschråd för offentlig sektor liksom kompetensråd för näringslivet och koncept och samarbeten för prao och andra former av praktik. Frågan om livslångt lärande kan omfamnas i delvis ny form genom att bidra till och möjliggöra insatser kopplat till exempelvis omställningsstudiestödet. Frågan om fullföljda studier har en viktig plattform för fortsatt vidareutveckling i det regionala kunskapscentret som är under uppbyggnad. Fullföljda studier kan även fortsättningsvis knytas an till aspekter som har betydelse för elevers förutsättningar att fullfölja sina studier och distansundervisningens påverkan på elevers skolanknytning. Fokus för frågan om förskolans och skolans digitalisering kan även fortsättningsvis riktas mot arbetet med digital licenshantering, antagningssystemet Indra och utveckling av GR:s media- och lärresurstjänst.

Det förändrade regelverket kring dimensionering och planering av gymnasial utbildning syftar till att tillse bättre kompetensförsörjning genom att arbetsmarknadens behov ska få betydelse vid planering och dimensionering av vissa utbild-

ningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning. Detta ska ske via samverkan mellan kommuner. Det är av vikt att följa och beakta påverkan på såväl medlemskommunerna som på GR av det förändrade regelverket kopplat till kompetensförsörjning och behovet av infrastruktur som kan möta upp de förändrade kraven i lagstiftningen.

När det gäller förslaget till nytt fokusområde, Förskolans och skolans kvalitetsutveckling, finns det olika infallsvinklar att beröra och följa gällande frågor såsom läsningens betydelse ur olika aspekter och kopplat till digitaliseringen och eventuella konsekvenser av distansundervisning under pandemin. I detta sammanhang blir det exempelvis relevant att följa resultaten i den internationella studien PIRLS 2021 med fokus på elevers läsförmåga och attityder till läsning.

I Utbildningsgruppens arbete framöver behöver det även fortsättningsvis finnas en lyhördhet för medlemskommunernas behov och förutsättningar, alltid med de regionala perspektiven och ingångarna i fokus.

Gothenburgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

GÖTEBORGS
REGIONEN

www.goteborgsregionen.se